



MAJ 2023
STRÖMBACKASKOLAN
PITEÅ

REBELLISKT

NORMBRYTANDE

ENGAGEMANG

LEDARE



VAD ÄR REBELLISKT FÖR DIG?

Vi ville att årets upplaga av ÅSSIT skulle stå ut från mängden. Temat är det normbrytande och rebelliska. Det kändes lockande och gav mycket idéer, både gällande intressanta texter och den grafiska formgivningen, som vi ville skulle vara färgstark och sticka ut.

Du kommer att få läsa texter kring hbtq+, punkens historia, kropps-ideal, genusnormer inom foto och mycket mer! Tidningen lyfter människor som är normbrytande, har ett stor engagemang i något, men även aktuella händelser på skolan. Trevlig läsning!

Tea Baas

Tea Baas - chefredaktör



OM PUNK SIDA 6

GAY FÖRR I TIDEN SIDA 7



UNG OCH SAME SIDA 14



DÖDSHJÄLP SIDA 23

NEDLAGD DANS SIDA 24



KROPPSIDEAL SIDA 8

ÅSSIT FRÅGAR SIDA 9



GRAFFITIVÄGG SIDA 16

ERASMUS SIDA 18



ONLY HUMAN SIDA 26

BACKA STORIES SIDA 28



AUSCHWITZ SIDA 12

MARIANA VNUK SIDA 20

EN TIDNING PRODUCERAD
AV TREDJEÅRSELEVER
PÅ ESTETIK & MEDIA,
STRÖMBACKASKOLAN

OMSLAG:
ALICIA LARSSON
LIV SANDSTRÖM

REDAKTIONEN SIDA 30

EN KORT HISTORIA OM PUNK

Punk är en altsubkultur som växte fram kring 1970-talet i Storbritannien och USA, exakt vilken region som punken har sitt ursprung i har länge varit en kontrovers i rörelsen. Punk handlar mycket om Mode, musik och politik.

Punkmode består till större delen av secondhandkläder, då det alltid har funnits en stor DIY-etik både i musiken och i modet. Exempelvis läggs det vikt på att sy och tillverka kläder själv. I de flesta punkstilar så har man på sig till exempel Fishnet-strumpbyxor, taggade smycken och säkerhetsnålar.

Modet speglas också i musiken - den är taggig, rå och tillverkad själv. Musiken har sitt ursprung framför allt i 1960-talets garagerock och 1970-talets pubmusik med sina förvrängda gitarrer, högljudda trummor och intensiva energi. Punken exploderade i popularitet med band som Television och Ramones, där det sistnämnda bland många anses vara det viktigaste bandet i punkrocken.

Det finns även punkband som blandar musikstilar som surffrock, rockabilly och reggae i sin musik. Punkband gick emot de upplevda överdrifterna från mainstream 1970-talsrock genom att alltid fokusera på själva musiken och meddelandet bakom den. Låtarna man producerade var oftast korta och snabba med hårda kanter och anti-regeringslyriker. Nästan alla band producerade och släppte musiken själva för att bevisa att de stod bakom det som de sa i sina texter - punkrocken har alltid varit reaktiv till politikens ord.

Punkpolitik har sitt ursprung i arbetarklassens frustrationer som många av ungdomarna involverade i punk kämpade emot till exempel ekonomisk ojämlikhet, försummelsen av arbetande människor och rasism. Punkideologier lutar ofta mot vänster och det anti-auktoritära, många punkare uttrycker sina åsikter med direkt action som protester, graffiti och husockupering. Oftast uttrycker dock de flesta sina åsikter i musik.

Text & illustration: Hannah Booth

Illustration: Emmeli Espling

Bilder: Privat



ATT VARA GAY FÖRR I TIDEN

Queermode har sedan dess ursprung varit ett sätt för queera personer att tystlåtet signalera andra queerpersoner – någonting som kallas för "flagging" – att man är queer. Det är en vanlig missuppfattning däremot att detta är det enda modet har handlat om; Queermode har även varit ett sätt för individer att stolt uttrycka sig själva samtidigt som de representerar sig själva och andra som inte vågat ta chansen att göra det för sig själv.

SYMBOLISK FLAGGING

En av de tidigare exempel av flagging är den kända författaren Oscar Wildes gröna nejlika. Wilde bad sina nära att bära den gröna nejlikan på premiären av hans komedi Lady Windermere's Fan, och följaktligen blev det en symbol för queera män, och desto viktigare ett sätt för dem att 'flagga' andra män.

Det var däremot inte bara män som hade blommor som symboler, en väldigt populär symbol i lesbiska umgängen var violblomman. Viol gav från en kvinna till en annan för att signalera ett romantiskt intresse. Som ordet lesbisk kommer violblommans symbolik också från den kända grekiska poeten Sapfo, vars poesi är bland de äldsta överlevande lyrikerna som detaljerar kärlek mellan kvinnor.

FLAGGING INOM MODE

Ett av de mest kända exemplen på flagging är The Hanky Code: Att ha en näsduk som tydligt hängde ut i bakfickan. Till skillnad från den gröna nejlikan eller violettblomman var denna mer könsneutral – däremot fortfarande mest använd av män – och var mer repre-

sentativ och passande till 70-talets mode. Män använde även färgen och positionen av denna näsduk för att signalera vad för sorts aktiviteter i sovrummet man var intresserad av. På senare tid är The Hanky Code mer eller mindre enbart flagging för män medan queera kvinnor istället använder karbinhakar för ett liknande syfte.

På 80-talet fick the hanky code en explosion i popularitet då entreprenören Bob Damron släppte boken Bob Damron's adress book. Boken är en sammanfattning av olika hanky-codes från gaybarer som han lärde sig då han reste genom USA.

En annan typ av flagging är det kända örhänget i ena örat, som än idag inte har ett tydligt ursprung. En av de mest accepterade teorierna är att under 80-talet så var piercings fortfarande tabu och kopplades starkt samman med sex och sexualitet, och på så vis blev det snabbt en ikon för homosexualitet. Om man hade ett örhänge i vänstra örat så betydde det i queerkultur att man var gay, vilket är varför det oftast kallas ett "gay ear".

IDAG

Idag använder vi fortfarande flagging, många av symbolerna som vi använde då är kvar eller har tagit på en ny mening. Exempelvis är karbinhakar kvar men nu uppfyller de även ett estetiskt syfte eftersom att vara queer är mer accepterat idag än förr. Ett annat viktigt exempel på hur symboler har tagit på sig ett nytt syfte är blommor: I modern tid använder man rosor på grund av de många olika färger och variationer som finns. Rosorna representerar mångfald, skönhet och kärlek för alla olika människor. De är en symbol för alla individer i HBTQ+ spektrumet och säger att alla är välkomna.

Text & foto: Hannah Booth

KROPPENS TREND

KROPPSIDEALET GENOM TIDERNA

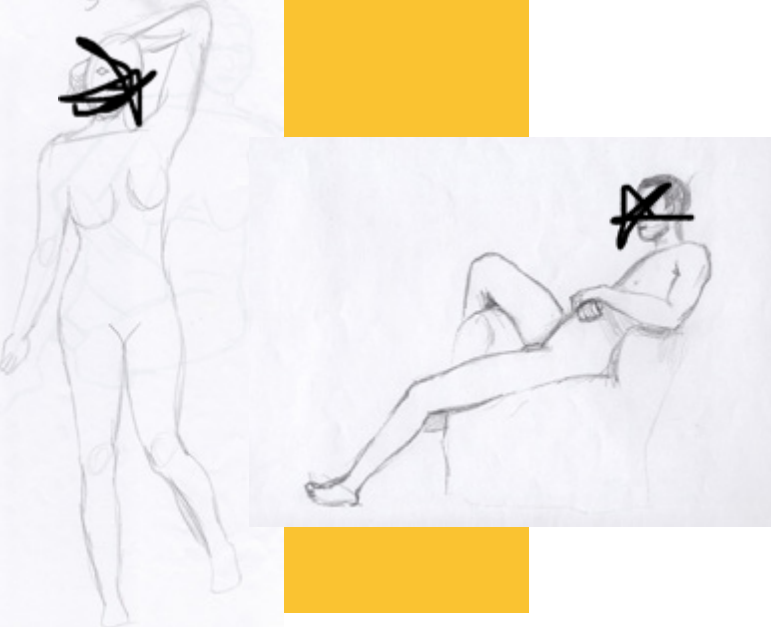
Kroppsidealet har ändrats dramatiskt genom tiderna. Under 1910-talet skulle kvinnan vara välnärd och kunna ta hand om sina barn i ett liv hemma, men under 1920-talet skulle kvinnorna helt plötsligt vara smala. Det har det gått från "heroin chic" i början av 2000 till kurvig och kroppsspositiv på senare delen av 2010-talet. Nu börjar heroin chic-estetiken komma tillbaka och därmed riskerar dietkulturen och ätstörningar att normaliseras och romantiseras.

EXKLUSIVITET HAR tidigare styrt många trender. Större kroppar och fina plagg var trendigt då majoriteten av befolkningen var fattiga och undernärda. När industriella revolutionen kom, med ett förenklat samhälle, vars mat var mer tillgänglig för allmänheten, blev också välnärda och större kroppar mer normaliserade, vilket tog bort exklusiviteten.

Under tiden som människor jobbar alltmer i kontorsmiljö, blir det allt mindre rörelse och endast de riktigt rika har tiden att röra sig utanför jobbet. Smalhet blev det som nu var exklusivt och ett tecken på rikedom och välfärd. Människan tog det till det extrema och "heroin chic" – att se ut som att man tar heroin för att man är så smal - blev en trend



KROKITECKNINGAR AV REDAKTIONEN



i slutet av 1990-talet. Däremot har trenden även setts på på olika sätt från och till under hela 1900-talet. Ungdomar romantiserade smalhet och de ofta extrema sätten som användes för att nå det utseendet.

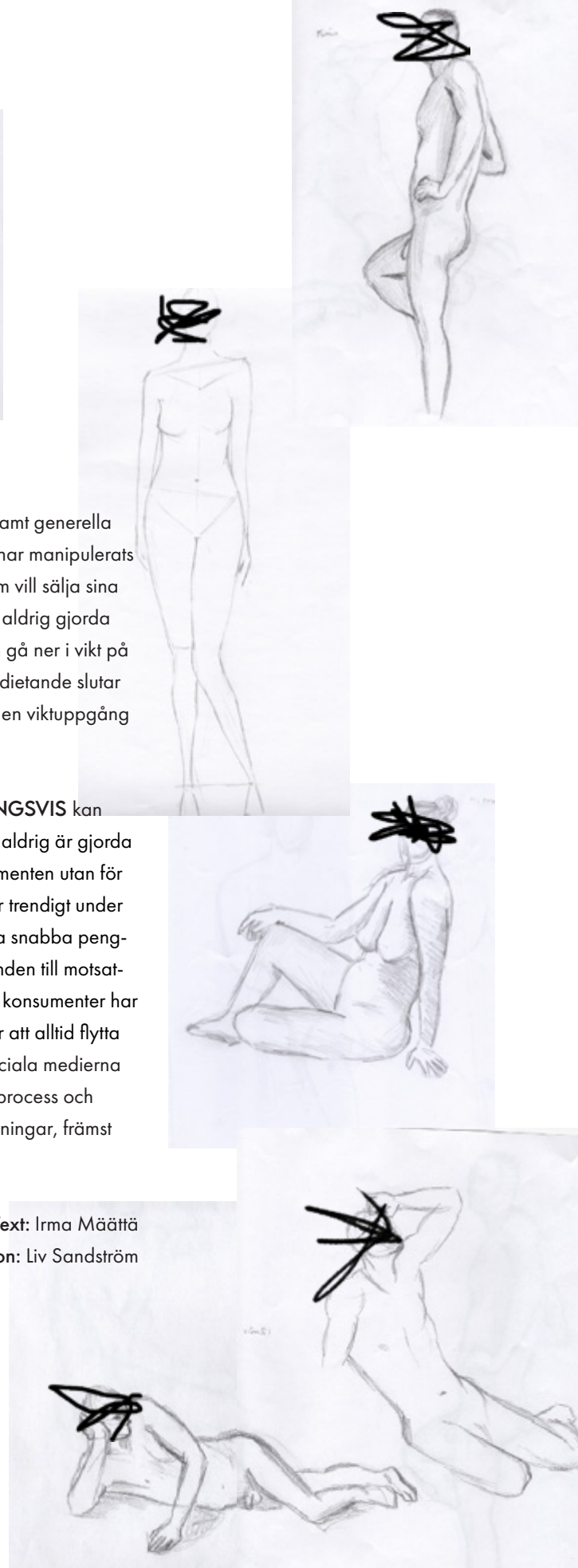
Ätstörningar är vanligt när trenden innebär att vara smal, vilket romantiserats av sociala medier som Tumblr under 2010-talet eller TikTok under 2020-talet. Under en kort period mellan mitten av 2010-talet till tidigt 2020-tal var dock större och fylligare kroppar till det extrema, drömmen. Man skulle ha stora bröst, liten midja och fyllig rumpa, vilket stöddes av kändisars implantat som Kim Kardashians kända BBL - brazilian butt lift - som i början av 2020-talet togs ut och var en tydlig början på heroin chics återkomst.

DIETKULTUREN var trendig från tidigt 1900-tal och har länge använts som ett lätt sätt för företag att samla in pengar. I USA kan man lätt betala sig till "sanningen", och

näringspyramiden samt generella rekommendationer har manipulerats av stora företag, som vill sälja sina produkter. Dieter är aldrig gjorda för att hjälpa någon gå ner i vikt på ett hållbart sätt och dietande slutar 95% av gångerna i en viktuppgång efter cirka ett år.

SAMMANFATTNINGSVIS kan man säga att dieter aldrig är gjorda för att hjälpa konsumenten utan för att stötta vad som är trendigt under perioden, samt tjäna snabba pengar. Snart ändras trenden till motsatsen, då nog många konsumenter har nått målkroppen, för att alltid flytta moroten. De nya sociala medierna snabbar på denna process och hjälper stödja ätstörningar, främst hos unga tjejer.

Text: Irma Määttä
Illustration: Liv Sandström



VAD ANSER DU VARA REBELLISKT?

- Färgat hår, piercings, mer flashiga smycken, bandtröjor utanför det ordinära, mer alternativa färger.

VAD ÄR NORMBRYTANDE?

- Allt som inte följer normen om man sticker ut, dvs om alla har grå tröjor men inte du.

ANSER DU SJÄLV VARA REBELLISK?

- Det är en svår fråga, jag är inte så värst rebellisk, jag är mest bara mig själv.

HUR ÄR MAN REBELLISK?

- Man bryter lite mot reglerna eller mot normerna.

ÄR DET POSITIVT ELLER NEGATIVT ATT VARA REBELLISK?

- Beror på omgivningen och vilken reaktion man kan få, men jag tycker det är bra.

ANSER DU SJÄLV VARA REBELLISK?

- Ja, jag anser att jag är rebellisk.

HUR ÄR MAN REBELLISK?

- Någonting som går emot regler och lagar.

ÄR DET POSITIVT ELLER NEGATIVT AT VARA REBELLISK?

- Beror på, oftast är det negativt men med i vissa fall men korrupt regering kan det vara positivt.

ANSER DU SJÄLV VARA REBELLISK?

- Inte direkt, jag är bara mig själv.

VAD ANSER DU VARA REBELLISKT?

- När man går emot normer om man går emot regler är man olaglig.

ÄR DET POSITIVT ELLER NEGATIVT AT VARA REBELLISK?

- Negativa kan vara att man sätter sig själv i fara. man kan rebella mot bra normer och det kan få negativa konsekvenser. Positivt är man blir personligt mer modig. Man utvecklas som person.

ANSER DU SJÄLV VARA REBELLISK?

- Nej väldigt försiktigt.

AUSCHWITZ. VI FÅR ALDRIG GLÖMMA

Det beräknas att nazistregimen under sina tolv år vid makten dödade mellan 5,6–6,3 miljoner judar, varav cirka 2,9 miljoner i förintelse-läger. Inom Erasmusprojektet i november 2022 så fick vi möjlighet att besöka Auschwitz, ett av de mest välkända koncentrationslägren där 1,1 miljoner människor blev mördade.

Att få möjlighet att besöka en mörk, historisk plats med skolan kändes stort, men såklart så skulle besöket innebära en annorlunda upplevelse. Förberedd och redo kom allting på en gång, känslan av att kliva in första gången på Auschwitz. Det var en oförklarlig känsla, man frös till då man såg alla tegelhus stå symmetriskt bredvid varandra. Tystnaden tog sig djupt inombords, miljön är som det man förväntar sig men det blir en större chock när man verkligen ser det själv.

Allt var grått, taggtrådsstängslen sträckte sig runt hela området, torn för bevakning, och att se allting med sina egna ögon kändes tungt. Att läsa om Auschwitz är inget i jämförelse med att faktiskt vara där. Förutom de visuella intrycken så följde en guide med oss och gav detaljerad information runt hela området, alla fick ett par hörlurar så vi kunde lyssna bättre.

STOR VÅG AV KÄNSLOR

Guiden visade oss flera av husen, indelade i kvarter där man såg insidan och fick höra flera exempel på hur tyskarna behandlade människorna. Vi fick se ett flertal bilder tagna på platsen, utanför Birkenau, där de tåg som anlände var fullpackade med människor. Alla hundratals bagage som lämnades utanför och sedan aldrig mer användes. Att se sådana bilder var helt ofattbart och kändes mer verkligt då vi befann oss på exakt samma



plats, man kunde tänka sig in i skräcken och hur djupt lidandet måste ha varit. Stunden då vi fick se gaskamrarna gav också en djup inblick, då vi i tystnad fick gå in och ta in vad vi såg. Man kunde se ventilerna där man placerade behållarna med gas och stora klösmärken på väggarna.

Utanför block 11 fanns en plats med namnet "Death Wall", ett område där man höll folk i fängelseceller, och väggen utanför byggnaden användes för att avrätta folk genom skjutning. Det var en otäck känsla att se just den väggen där flera tusentals personer blev dödade.

FÖREMÅL SOM BERÖR

Inne i block 4 fick man se stora högar av ägodelar. Alla de människor som tvingades lämna bort allt de ägde delades upp i två led. De starkaste höll de kvar för slavarbete och de svagare gjorde de sig av med. Löftet att de skulle få duscha blev i stället en avrättning där de gasades ihjäl. Att se alla tusentals skor liggandes i stora högar gjorde att man fick ont i magen, speciellt då man såg de små barnskorna. Från väskor, glasögon, benproteser, till hår, som klipptes och rakades bort under induktionsprocedurerna.

Synen av högen med hår gav bland de största intrycken, med hänsyn till att massan innehöll en total mängd av två ton hår, som tillhörde nästan 40 000 människor.



Håret från både män och kvinnor desinficerades, torkades, packades i säckar och såldes sedan till tyska företag som råvara för tillverkning av hårdukar och filter.

Att tänka på alla människor som dog oskyldiga i koncentrationslägren är fruktansvärt. Det känns överkligt att något sådant faktiskt har hänt. Förintelsen under andra världskriget är något vi aldrig får glömma, med hopp om att något liknande aldrig sker igen.

Text: Emil Viklund

Foto: Rasmus Forsberg Långhed, Albin Viklund och Melvin Eriksson

ATT VARA UNG OCH

Strömbackaeleven Anna-Maria Narsa engagerar sig starkt för de samiska rättigheterna och förklarar med glöden i ögonen ilskan gentemot den svenska staten och varför det är så viktigt att stå upp för sitt ursprung, sin identitet och sina värderingar.



VI BEHOVER
BLI RESPEKTERADE

Fotograf: Andreas Fernandez

SAME ANNA-MARIA VILL GÖRA SIN RÖST HÖRD



ANNA-MARIA NÅRSA går sista året på samhällsprogrammet på gymnasiet och under dessa år har hon varit aktiv inom olika samiska organisationer och nu blivit nominerad till Sametingets ungdomsråd. Jag avbryter hennes pluggande i biblioteket för att få reda på mer om hennes engagemang för den samiska kulturen och varför det är så viktigt.

- Genom alla tider så har samerna setts som en folkgrupp som är sämre än vanliga svenskar. Om vi går tillbaka ungefär 100 år i tiden var det helt oacceptabelt att prata samiska i skolan och om man gjorde det så blev man straffad. Allt och alla skulle försvenskas. Det var diskriminering på en brutal nivå. Idag har det ju förbättrats lite men samiska rättigheter är fortfarande inte en så pass prioriterad fråga i Sverige att man kan säga att svenskar och samer har samma rättigheter. Det krävs mer beslutsamhet, det krävs att svenska staten tar mer ansvar. Idag får Sverige kritik från både EU och FN när det gäller samiska rättighetsfrågor och om man bara kollar på Norges arbete för samer så ser man att de kommit betydligt längre i arbetet för samiska rättigheter, säger Anna-Maria ilsket.

ENLIGT LAG har man rätt till modersmålsundervisning om man tillhör en minoritetsgrupp och som erkänt urfolk som samerna är ska rätten finnas oavsett antal deltagare. När Anna-Maria och hennes lillasyster var små tog de kontakt med kommunen tillsammans med deras pappa men besvikelsen blev stor. Kommunen nekade dem och menade att de inte kunde erbjuda det. Då överklagade de beslutet och uttryckte sin rätt till det. Dessutom hotade hennes pappa med att gå ut med det i media. Trettio minuter senare ringer de upp och säger att de nu hittat en lärare, dessvärre enbart för nordsamiska och

inte pitesamiska som de bad om. Även fast nordsamiskan och pitesamiskan är väldigt olika så godtog de det. Under 4–5 års tid hade hon knappt lärt sig någonting och idag är hon ledsen och besviken över kommunens svek och att hon inte kan prata det språk som är en del av hennes identitet. Resurserna fanns helt enkelt inte.

- Jag är ju egentligen en helt vanlig tonåring, precis som alla andra, förutom att jag är same och vill att någon ska lyssna på mig, att min röst ska höras och att en förändring ska ske för oss samer, säger Anna-Maria med tryck i rösten.

ANNA-MARIA ÄR ENGAGERAD i samhällsfrågor och politikens värld. Hon menar att det behövs fler unga in i politiken och fler unga som vill göra skillnad och syftar specifikt på att det behövs fler unga i sametinget som kan ta över och komma med nya perspektiv. Idag engagerar allt färre unga sig i politik vilket är oroväckande eftersom de politiska partierna är grundstenar i vår demokrat. Anna-Maria hävdar att skolorna också måste ge fler ingångar till att engagera sig i politiska frågor.

ATT VETA HUR man kan hjälpa till kan kännas svårt men hon förklarar att det främst handlar om att samhället inkluderar samer, att man är inbjudande och välkomnande. Det handlar om att synliggöra, normalisera och öka kunskapen samt sprida den. Det kan handla om att skriva på namninsamlingar, att säga till om man hör folk snacka skit så att diskrimineringen och utanförskapet så småningom minskar.

- Vi behöver bli respekterade! säger hon.

Och respekten för människor i stort är väl ändå det viktigaste, eller hur?

Text: Ebba Wikström
Illustration: Felicia Björklund

ISN

LOVE

NORMAL
PEOPLE

ERASMUS

- ETT UPPSKATTAT PROJEKT

Den sista delen av Erasmus+-projektet DCEs, Digital Competence and eSafety gick av stapeln under vecka 12 på Strömbackaskolan i Piteå. Under åren 2020-2023 har vi på Estetik och media på Strömbackaskolan deltagit i projektet som finansieras av EU, där elever från Polen, Island, Italien, Grekland, Slovakien och Sverige har rest till varandras skolor.

Nu var det vår tur att vara värd. Besöken har bestått av föreläsningar och aktiviteter där syftet har varit att stärka våra kunskaper gällande internetsäkerhet och digitala färdigheter. Varje land har haft ett eget tema inom området, till exempel GDPR, grooming och fake news. Hos oss handlade det om sociala mediers inflytande, internetetik och bildmanipulering.

"DET VAR SPÄNNANDE ATT FÅ LÄRA SIG OM NYA KULTURER"

typiska bilder på internet, ungdomars mentala mående och sociala medier inflytande. Vi blev även inbjudna att vara på en workshop av RISE, där vi fick lära oss om deras arbete och ge feedback till applikationsfunktioner de hade skapat koncept för. Utöver det intressanta men fullspäckat schemat i skolan, skedde de roligaste aktiviteterna efter skolan, då vi umgicks och fick möjligheter att lära känna varandra bättre.

FRÅN ISVAK TILL TALKSHOW

Efter att hämtat eleverna från Luleå Airport i den snötäckta natten fick vi en solfylld vecka full med intressanta och roliga aktiviteter. Allt från att bada i isvak och åka skidor till att gå en guidad rundtur på Acusticum. Veckan började med en uppvisning av Strömbackaskolans lokaler, där vi berättade om de olika programmen som finns och hur gymnasiet fungerar i Sverige. Vi fick även möjligheten att visa eleverna från de andra länderna vad vi på Estetimedia brukar arbeta med, genom att tillsammans spela in en talkshow i vår TV-studio, där ländernas olika teman diskuterades. Dessutom fick de vara med och fotografera porträtt i studio och sedan redigera bilderna, där syftet var att vi skulle få en större förståelse och en inblick i hur enkelt bilder på internet kan manipuleras.

FULLSPÄCKAT PROGRAM

Isbanan var även en uppskattad plats av eleverna från de andra länderna, där de fick testa att använda en spark och åka långfärdsskridskor. Mellan aktiviteterna deltog vi i föreläsningar som fokuserade på könsstereo-

FINA MINNEN OCH UPPLEVELSER

Hannes Fabricius som går tredje året på Estetik och media uppskattade projektet.

- Det var spännande att få lära sig om nya kulturer, säger han. Han var en av alla de som öppnade upp sitt hem för en gästande elev, vilket han tyckte var både spännande och trevligt och något han inte ångrar i efterhand. Slutligen berättar Fabricius att han har lärt sig en hel del och tycker att skolan borde delta i liknande projekt fler gånger.

Veckan avrundades med att vi knöt ihop projektet genom att tillsammans titta på våra talkshows, lyssna på tal från lärare och till sist säga ett sista hej då till våra nyblivna vänner som under lördagen och söndagen åter åkte till Luleå Airport tidigt på morgonen för att flyga hem. Med sig hade de många fina minnen och upplevelser - även att ha fått se norrsken, som stått högt upp på önskelistan hos både elever och lärare.

Text: Anton Grönlund

Illustration: Emmeli Espling



Erasmus+



MARIANA VNUK

Mariana Vnuk arbetar som copywriter på reklambyrå Oh My och är även redaktör, journalist och föreläsare med inriktning mot normkreativitet och inkluderande kommunikation. Hon driver kontot "Normkollen" på Instagram och har skrivit boken "Action!" som är en handbok om normkreativitet.

Mariana föreläste för oss medieelever på Strömbacka, samt för de utbytesstudenter som var med oss under en vecka i mars, i vårt Erasmusprojekt där temat bland annat var genustänk. Föreläsningen gav oss mycket att tänka på kring genuskreativitet inom fotografi och vi bestämde oss för att intervjua henne.

HUR PÅVERKAS VI AV ATT BEMÖTA GENUSNORMATIVA BILDER I VÅR VARDAG?

- Jag tror att genusnormativa bilder, liksom alla bilder, formar vår samlade bild av vad det innebär att vara man respektive kvinna. Bilderna är med och formar både normer, ideal och förväntningar. Mariana berättar även att om det i stället skulle finnas större variation på bilderna vi matas med, så skulle det bli enklare att både känna att en duger

som en är och att föreställningen om vad en man/kvinna är, kan bli eller se ut, skulle vara mindre begränsad. Hon tar upp budskapet "Du kan inte bli vad du inte kan se" som något vi borde ha med oss i bakhuvudet eftersom det sammanfattar det hela väl.

”Det vi strävar efter är ju inte att alla ska vara som män – utan att vi ska kunna vara precis som vi vill, oavsett kön, etnicitet eller funktionalitet.”

Med sina föreläsningar vill Mariana förmedla att alla mår bra av inkludering och att inkludering kräver insikt, medvetenhet och kunskap om normer och privilegier. - Jag brukar alltid försöka förmedla att allt hänger på görandet.

Vi måste göra inkludering, agera inkluderande, för att göra skillnad, Inte bara snack utan även verkstad.

MISSAR GÄLLANDE GENUS-TÄNK I FOTOBRANSCHEN

Mariana berättar att en vanlig miss en gör som nyfrälst är att tänka tvärtom när det kommer till just kön. Att en porträtterar en kvinna i en typisk "manlig" pose och tvärtom. Det "kvinnliga" är ju inte i sig något dåligt. Det vi strävar efter är ju inte att alla ska vara som män – utan att vi ska kunna vara precis som vi vill, oavsett kön, etnicitet eller funktionalitet.

- En annan miss är att en bara visar exempelvis homosexuella när det handlar om pride eller andra frågor som rör hbtq+. Det förstärker bara känslan av "vi och dem", förklarar Mariana.

Mariana upplever att dessa missar inte är lika vanliga idag även om utvecklingen inte går supersnabbt, framför allt när det kommer till kön.

- Vi är lite trögare när det kommer till etnicitet och funktionalitet till exempel. Det är som att världen bara mäktar med en sak i taget – att intersektionalitet blir lite för jobbigt.

HAR DU SJÄLV FOTAT GENUSNORMATIVA BILDER?

- Det tror jag absolut! Av den enkla anledningen att jag också lever i den här världen och blir matad med samma texter, bilder och budskap. Och att jag bär på en hel del

privilegier och fördomar, vare sig jag vill det eller inte. Det viktigaste här tror jag är att inte gå på autopilot och göra som en alltid gjort. Att fråga sig: "Varför gör jag så här? Och kan jag göra på något annat sätt?"

ATT PRATA VIKTIGT

Mariana anser att det kan vara skillnad på hur genusmedveten en är åldersmässigt. Hon berättar att unga idag har fördelen att de fått se en större variation när det exempelvis kommer till bilder. Samtidigt tror hon inte att vi kan lita på att tiden har sin gång och att allt ordnar sig när fossilerna dött ut.

- Det är bara att titta på statistiken. Mäns våld mot kvinnor har inte minskat, vi har fort-

farande ett stort lönegap inom många branscher och gruppen unga män är de som tycker att jämställdheten eller feminismen "gått för långt". Att prata om de här sakerna tidigt röstar jag på. Mariana tipsar avslutningsvis om hur vi kan tänka

när vi ska fotografera.

- Ett tips är att låta kontexten styra. Var ska bilden publiceras och vad ska den förmedla? Ofta kommer du långt med att låta personen göra det den är bekväm med. Fotograferar du flera människor i en serie eller på samma bild, är mitt tips att vara uppmärksam på om du gör skillnad på dina objekt och på vilket sätt. Utgå från personen, inte könet.

Marianas råd är något vi alla bör tänka på när vi tar bilder, oavsett om du är proffs eller om du bara tänkt lägga ut en bild på Instagram. Förhoppningsvis kommer fler och fler att tänka genuskreativt.

Text & illustration: Tea Baas

Foto: Liv Sandström

DÖDSHJÄLP

KRÖNIKA

Vissa kan inte förstå att det finns folk som är för "mord" som är assisterat av en läkare. Men låt säga att du har varit med om en hemsk olycka och nu måste du leva resten av ditt liv på sjukhuset, medveten om att du aldrig kommer bli bättre. Är det verkligen värt att leva då? Det är inte bara tortyr för den som måste leva med det, utan tänk dig att se någon närstående lida på detta vis.

VAD ÄR DÖDSHJÄLP? Eutanasi som det också kallas är när du på medicinsk väg bidrar till en patients död på begäran av antingen patienten eller en anhörig. De som får dödshjälp är de som antingen är dödligt sjuka eller förlamade. Patienten måste även vara i sina sinnens fulla bruk. Dödshjälp är nämligen lagligt i Nederländerna, Belgien, Luxemburg, Spanien, Kanada och i Schweiz. Enligt en studie är det 41% av läkarna i Sverige som är positivt inställda till dödshjälp, 31% som inte vill ha det medan resterande är osäkra gentemot det. När det kommer till Sveriges befolkning så är det 6 av 10 som vill göra dödshjälp lagligt.

2010 BLEV SOCIALSTYRELSEN kontaktad av en 32-årig kvinna. Hon hade vårdats i respirator sedan hon var liten och önskade att upphöra sin andningshjälp. Det borde inte ha gått men Socialstyrelsen såg det på ett nytt sätt och kopplade ur respiratorn. Efter detta fall kom Socialstyrelsen med nya allmänna riktlinjer om livsuppehållande åtgärder och en handbok "Om att ge eller inte ge livsuppehållande behandling". I den är det tydligt att om patienten är i sina sinnens fulla bruk så har de rätten att tacka nej till deras livsuppehållande behandlingar. Det har även klargjorts att sjukvården bör ge symptomlindrande behandling när patienten har avstått från de behandlingarna om det nu behövs. Även palliativ seder, nedsövning, är tillåten.

DÖDEN ÄR ETT naturligt fenomen lika naturligt som födelsen. Abort är ett avslut på ett liv och det är inget fel på det, så varför är dödshjälp det? Förstå mig rätt, självklart tycker jag att den avslutande handlingen ska göras av patienten själv. En del av min åsikt kommer från min mamma, Linda Isaksson som har en personlig händelse knuten till sin åsikt om rätten till dödshjälp.

- Min mormor hade en väldigt svår döds kamp, berättar Linda. Hon var väldigt resistent mot morfina så de gav henne till och med dödliga doser mot smärtan. Hon hallucinerade och hade en väldigt utdragen döds kamp som varade i en månad där hon bad min mamma avsluta hennes liv. Linda var bara 12 år när det hände och fick inte se kampen själv för att den var så brutal. Men den har ändå påverkat hennes åsikter.

- När en person vill dö, de kommer att dö och deras anhöriga behöver brottas med känslor av att vilja hjälpa men inte kunna. I grunden tycker jag att varje människa ska ha rätt att bestämma över sin kropp, avslutar Linda.

VAD ÄR DET EGENTLIGEN som är så etiskt rätt med att låta en människa som redan är på väg att dö att behöva lida på detta sätt. Vad är det som är så etiskt rätt att låta de anhöriga stå och titta på medan deras närstående torteras. Dödshjälp är inget ovanligt och finns redan i många andra länder. Det är en rätt till sitt liv.

Text: Maja Lantto
Illustration: Anton Grönlund

DANSEN LÄGGS NER

Tidigare i vår fick jag, och alla andra som är en del av Musik & Dansskolan i Piteå, ett mail som handlade om att dansgrupper kommer behöva avslutas. Detta på grund av besparingar som tydligen måste göras. Som tur är verkar det som att de grupper jag är en del av, tillsammans med ett fåtal andra grupper, inte kommer beröras, men hur blir det för alla andra grupper? Kommer dansen till slut läggas ner helt?

Jag pratade med Alvina Berggren som går Dansestet och är engagerad i ämnet. Hon säger att hon inte håller med om att Piteå är det man kallar sig, en kulturstad.

- För att kalla sig kulturstad ingår även dansen.

Det som står högst upp på Piteå kommuns mål är barn och ungas framtid. Vilka barn och unga undrar jag då? säger Alvina.

Samma vecka som alla får "Värt att veta om din kommun" i brevlådan, med information om kommunens mål, skickas mejlet från Musik- och dansskolan ut om besparingar.

VAD VAR DROPPEN?

Droppen finns inte. Det som fått Alvinas och många andras uppmärksamhet är en pågående nedmontering av dans. För ungefär 10 år sedan fanns en stor danskedja i Piteå som nu är på väg att försvinna. Om dansundervisningen inte finns kvar finns inget hopp för yngre att kunna hitta denna möjliga passion. Först lades Svenska balettskolan ner och i samband med det läggs även danslärarutbildningen ner. När Alvina nu går gymnasiet tas även möjligheten till Dansestet bort för eventuella

dansare. När årskullen under hennes skulle söka var det få sökanden, men det gjorde inte saken bättre att alternativet att välja dans togs bort under omvalsperioden. Valet att utesluta Dansestet från gymnasieprogrammen ska inte vara nödvändigt. Sist men inte minst kom nu även Musik- och dansskolans besparingar.

- Det handlar inte om pengar. Det handlar om prioriteringar och okunskap, för pengar finns, menar Alvina. Även om det nu finns nya sparkrav har kommunen inte nog mycket vetskap om dansen och gör därför nedskärningar här. Större möjlighet till besparingar finns dock på andra områden än just dans.

- Rätten till att få utöva sitt intresse ska vara lika självklart för alla!

NORMER

Det är svårt att marknadsföra och locka killar när tillgångarna begränsas. Alvina säger att de försökt, men blivit nekade. Det har gjort det svårt att nå ut. Det finns killar som vill dansa men då behövs normbrytande i branschen.

STUDIO DANSA

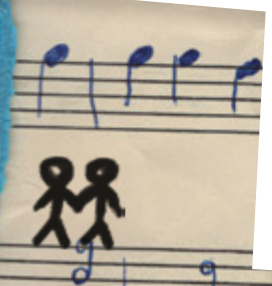
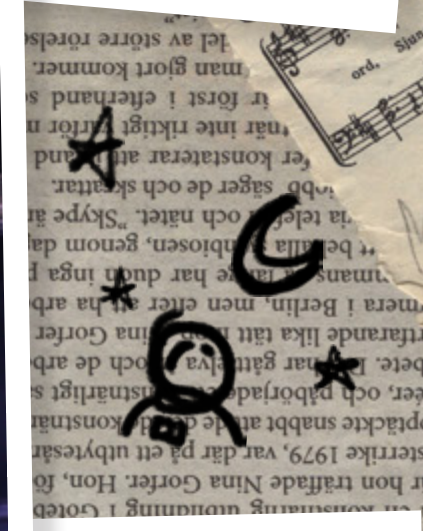
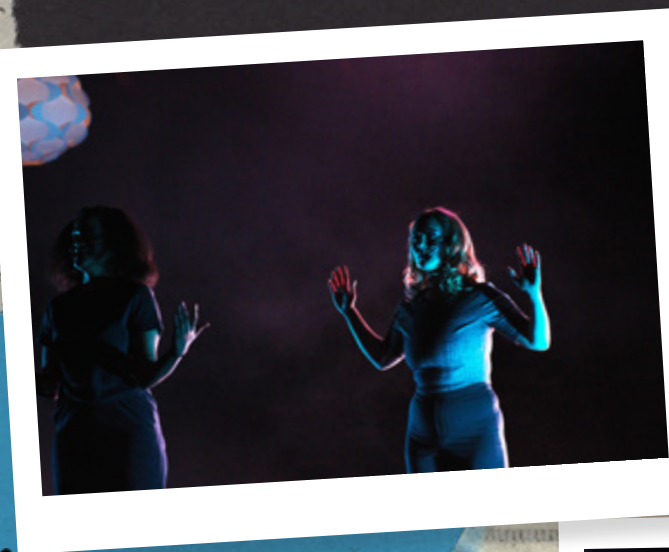
Eleverna på Dansestet har startat en förening som inte är kopplad till kommunen, detta just för att kommunen inte ska kunna bry sig. Föreningen har kontrollen och kan inte hindras av någon annan. Studio Dansa är dans för alla oavsett kön och etnicitet. Alla ska ha möjlighet till att kunna dansa. Tyvärr finns inget första datum för anmälan än. Men håll utkik!

Text & illustration: Liv Sandström
Foto: Ellen Vesterlund & Hannah Booth

ONLY HUMAN

ONLY HUMAN är namnet på den senaste föreställningen som ARTIST och Danslinjen haft tillsammans. Föreställningen handlade om att vi alla bara är människor och hur det kan vara i livet ibland. ARTIST är en relativt nyskapad grupp som går att välja på Musik- och dansskolan. Fokus ligger på sång, dans och utvecklingen av sitt scenspråk.

- Jag tycker ARTIST har bra sammanhållning och gruppen har inte bara gett mig nya färdigheter utan även nya kontakter, säger en av deltagarna. Om du är intresserad av sång eller dans skulle jag verkligen rekommendera att söka till ARTIST!



Text: Liv Sandström
Foto: Ellen Vesterlund & Hannah Booth

STRÖMBACKA STORIES

När man går igenom Strömbacks korridorer kan man ibland höra underliga delar av konversationer. Ofta är det den roligaste delen av konversationen man hör eller så är hela konversationen ganska underhållande. Här kommer några av de citat som snappats upp under året.

Text & foto: Clara Svensson

"Jag tappade mitt
könsorgan"

"MAN KAN JU INTE
ENS MÖRDA NÅGON
KNIVENTAR JU IN"

"Du är som HIV, man
blir fan aldrig av med dig"

"AJ! DU DROG MIG I
ARMBÅGSSKINNEN"

"Jag ångrar din existens
Varje dag numera"

"ÄR TESTOSTERON AGGRESIVT?"

"OM ETT GLAS VIN INTE GÖR DIG TILL
ALKOHOLIST, VARFÖR SKULLE DA ETT
MORD GÖRA DIG TILL EN MÖRDARE?"

"Jag identifierar mig som ditt problem"

"ÄR GLASET HALVTOMT ELLER
HALVFULLT? JAG SER BARA ATT DET
FINNS MER PLATS FÖR VODKA"

"RISET SMAKAR STEKPANNA
OCH LUKTAR GRÄS"

"Det var en minimajs
i blomkuketten"

"Det är för att vi
älskar himla inavla"

"Du skulle bli en
bra porrstjärna"

REDAKTIONEN

CHEFREDAKTÖR

TEA BAAS

LAYOUT & ILLUSTRATION

TEA BAAS

FELICIA BJÖRKLUND

HANNAH BOOTH

EMMELI ESPLING

ANTON GRÖNLUND

ALICIA WESSÉN

VANJA LUNDQUIST

LIV SANDSTRÖM

PAULINA SERNHÖV

RASMUS STRÄND

CLARA SVENSSON

ELLEN VESTERLUND

TEXT & FOTO

TEA BAAS

HANNAH BOOTH

MELVIN ERIKSSON

EMMELI ESPLING

RASMUS FORSBERG LÅNGHED

ANTON GRÖNLUND

MAYA LANTTO

IRMA MÄÄTTÄ

LIV SANDSTRÖM

CLARA SVENSSON

ELLEN VESTERLUND

ALBIN VIKLUND

EMIL VIKLUND

EBBA WIKSTRÖM

ANSVARIG UTGIVARE

SARA KÄHRSTRÖM



The image features three white silhouettes of people's heads and shoulders against a dark background. The background is filled with a dense, repeating pattern of the word "ÅSSIT" in various shades of gray and black, creating a textured, almost abstract effect. The silhouettes are positioned in the lower half of the frame, with the central figure slightly behind the other two.

BESÖK OSS PÅ WEBBEN
WWW.ÅSSITSTRÖMBACKA.SE
ISSUU ÅSSIT